

Byla C-604/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. rugsėjo 28 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunal Administrativo e Fiscal de Braga, Juízo Administrativo Comum (Bragos administracinių ir mokesčių bylų teismas, Bendrasis administracinis teismas, Portugalija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. rugsėjo 14 d.

Pareiškėja:

Vapo Atlantic, S.A.

Kita administracinio proceso šalis:

Entidade Nacional para o Sector Energético, E.P.E. (ENSE)

Bragos administracinių ir mokesčių bylų teismas

Bendrasis administracinis teismas

***

PRAŠYMAS PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

SESV 267 STRAIPSNIS

**

I – Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas

Bragos administracinių ir mokesčių bylų teismas, Bendrasis administracinis teismas

Bylos Nr.: 860/21.IBEBRG

<...>

**

II – Bylos šalys <...>

- **Pareiškėja:** VAPO ATLANTIC, S.A., <...> Guimarães.

<...>

- **Kita administracinio proceso šalis:** ENTIDADE NACIONAL PARA O SETOR ENERGÉTICO, E.P.E. (ENSE), <...> Lisabona.

<...>

- **Kita proceso šalis:** FUNDO AMBIENTAL, <...> Lisabona;

<...>

- **Kita proceso šalis:** FUNDO DE EFICIÊNCIA ENERGÉTICA, <...> Lisabona.

<...>

**

III – Pagrindinės bylos dalykas ir reikšmingos faktinės aplinkybės

III.A – Bylos dalykas

1. Šis ginčas susijęs su kitos administracinio proceso šalies priimtu administraciniu sprendimu, kuriuo pareiškėja buvo įpareigota sumokėti 908 084,00 EUR kompensaciją, nes nepateikė įrodymų apie biodegalų įmaišymą į degalus, išleistus naudoti 2020 m. antrąjį ketvirtį, vadovaujantis 2010 m. spalio 25 d. Dekreto-įstatymo Nr. 117 11 straipsnio 1 dalimi.

*

III.B – Reikšmingos faktinės aplinkybės

1. Pareiškėja yra Portugalijos degalų rinkoje veikianti įmonė.
2. Ji turi mokestinį registruotojo gavėjo statusą.
3. Todėl ji neatitinka teisinių biodegalų fizinio įmaišymo į Portugalijoje naudoti tiekiamus degalus sąlygų.

4. Pareiškėja degalus perka iš vienos Ispanijoje įsteigtos bendrovės ir jais prekiauja Portugalijoje.
5. Į šiuos degalus yra įmaišyta biodegalų (tačiau vadovaujantis Ispanijos teisės aktais).
6. Pareiškėja nei kitai administracinio proceso šaliai, nei vykstant šios bylos nagrinėjimui nepateikė jokių įrodymų, kad Europos Komisija yra patvirtinusi įmonės, iš kurios ji perka degalus Ispanijoje, savanoriško sertifikavimo sistemą.
7. Nustatyta, kad pareiškėja 2020 m. antrąjį ketvirtį išleido sunaudoti 7 582 tonas degalų.
8. Ji neturėjo nė vieno biodegalų sertifikato, įrodančio, kad laikomasi pareigos įmaišyti biodegalus, nors, atsižvelgiant į tai, kad aptariamu laikotarpiu [2020 m. antrąjį ketvirtį] ji privalėjo įmaišyti 10 % biodegalų, ji turėjo turėti bent 758 sertifikatus.
9. Todėl ji buvo įpareigota sumokėti finansinę kompensaciją, ją pareiškėja šioje byloje ginčija.
10. Pareiga įmaišyti biodegalus nustatytas 2010 m. spalio 25 d. Dekreto-įstatymo Nr. 117 11 straipsnio 1 dalyje. Nėra jokių duomenų teigti, kad koks nors šio teisės akto projektas buvo pateiktas Europos Komisijai prieš jo paskelbimą ir įsigaliojimą.

IV – Reikšmingos nacionalinės ir Sąjungos teisės nuostatos

IV.A – Reikšmingos nacionalinės teisės nuostatos

1. 2010 m. spalio 25 d. Dekreto-įstatymo Nr. 117, iš dalies pakeisto 2012 m. sausio 17 d. Dekretu-įstatymu Nr. 6 [vėliau iš dalies pakeisto 2021 m. sausio 20 d. Dekretu-įstatymu Nr. 8; redakcija šiai procedūrai netaikoma], 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„7 – Subjektai, kurie teikia naudoti variklių degalus ir atitinkamas pateikimo naudoti deklaracijas pagal Specialiųjų vartojimo mokesčių kodekso, patvirtinto 2010 m. birželio 21 d. Dekretu-įstatymu Nr. 73 (su pakeitimais, padarytais 2010 m. gruodžio 31 d. įstatymu Nr. 55-A), nuostatas (toliau – subjektai, privalantys įmaišyti biodegalus), turi prisidėti prie biodegalų įmaišymo tikslų įgyvendinimo pagal toliau nurodytas procentines dalis (pagal energetinę vertę) nuo išleistų naudoti variklių degalų, išskyrus suskystintos naftos dujas (SND) ir gamtines dujas, kiekio:

- a) 2011 ir 2012 m. – 5,0 %;

- b) 2013 ir 2014 m. – 5,5 %;
- c) 2015 ir 2016 m. – 7,5 %;
- d) 2017 ir 2018 m. – 9,0 %;
- e) 2019 ir 2020 m. – 10,0 %“

IV.B – Reikšmingos Sąjungos teisės nuostatos

1. 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB¹ [galiojusi atitinkamų nacionalinės teisės aktų paskelbimo dieną, tačiau vėliau panaikinta 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535]:
  - 1 straipsnio 1–3 punktai;
  - 8 straipsnio 1 dalis;
  - 10 straipsnio 1 dalis.
2. 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB² [iš dalies pakeista Direktyva 2009/30/EB ir Direktyva (ES) 2015/1513]:
  - a. 7a straipsnio 2 dalis, įtraukta Direktyva 2009/30/EB.
3. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/30/EB³, iš dalies keičianti Direktyvą 98/70/EB:
  - a. 4 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
4. 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513⁴, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 98/70/EB ir 2009/28/EB:
  - a. 4 straipsnio 1 dalis.
5. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB⁵ dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB [vėliau panaikinta Direktyva (ES) 2018/2001]:

¹ <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/34/oj>

² <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/70/2018-12-24>

³ <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/30/oj>

⁴ <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1513/oj>

⁵ <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/28/oj>

a. 3 straipsnio 4 dalis.

**

V – Abejonių dėl Sąjungos teisės aiškinimo motyvai

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą grindžiamas abejonėmis, kurios kyla dėl pareiškėjos siūlomo Direktyvos 98/34/EB (ši galiojo 2010 m. spalio 25 d. Dekreto-įstatymo Nr. 117 paskelbimo dieną) 8 straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos aiškinimo.
2. Pirmiau išdėstyta šioje byloje taikytina 2010 m. spalio 25 d. Dekreto-įstatymo Nr. 117 11 straipsnio 1 dalies redakcija, t. y. po 2012 m. sausio 17 d. Dekretu-įstatymu Nr. 6 padaryto pakeitimo (vėliau taip pat iš dalies pakeista 2021 m. sausio 20 d. Dekretu-įstatymu Nr. 8) įsigaliojusi redakcija.
3. Taigi nagrinėjama nuostata apibrėžia tik biodegalų, kuriuos reikia įmaišyti į degalus, procentinę dalį, tačiau faktiškai nenustato jokių biodegalų techninių savybių.
4. Be to, šia nuostata siekiama įgyvendinti Direktyvos 2009/30/EB, kuria Direktyva 98/70/EB buvo papildyta 7a straipsniu [pagal šios direktyvos 7a straipsnio 2 dalį valstybės narės įpareigojamos reikalauti tiekėjų kuo laipsniškiau iki 2020 m. gruodžio 31 d. iki 10 % sumažinti gyvavimo ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį], 1 straipsnio 5 dalį, kartu siekiant bendro Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtinto tikslo.
5. Taigi šiuo atveju visų pirma kyla klausimas, ar biodegalų įmaišymo procentinės dalies apibrėžtis laikytina „techniniu reglamentu“, kaip nustatyta Direktyvoje 98/34/EB, visų pirma dėl to, kad ji laikoma „kitu reikalavimu“, nes tai reiškia, kad šios direktyvos 1 straipsnio 3 dalies ir 8 straipsnio 1 dalies nuostatos turi būti aiškinamos kartu, atsižvelgiant į Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio 2 dalį, įtrauktą Direktyva 2009/30/EB.
6. Be pareiškėjos iškelto klausimo kyla ir kitų klausimų dėl galimybės netaikyti Direktyvos 98/34/EB 8 straipsnio 1 dalies.
7. Pirma, ar nagrinėjamai nacionalinės teisės nuostatai taikoma Direktyvos 98/34/EB 8 straipsnio 1 dalyje, kurioje kalbama apie tai, kad šis reikalavimas netaikomas tais atvejais, kai [techninis reglamentas] „tik perima visą [juo tik perkeliamas visas] <...> Europos [Sąjungos] standarto tekstą [tekstas]“, numatyta išimtis.
8. Be to, ar nacionalinės teisės nuostatai taikoma Direktyvos 98/34/EB [10 straipsnio] 1 dalies trečioji įtrauka, ypač atsižvelgiant į

Direktyvos 2009/30/EB 4 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir Direktyvos (ES) 2015/1513 4 straipsnio 1 dalį.

9. Visų pirma abejonių kyla dėl to, ar šios nuostatos gali būti laikomos „apsaugos sąlygomis, numatytomis privalomuose Bendrijos aktuose“, nes iš jų atrodo, kad valstybė narė privalo tik pranešti Komisijai apie įgyvendinant šias direktyvas priimtas nacionalinės teisės nuostatas, tačiau jose nereikalaujama pateikti tokių nuostatų projekto.
10. Jei remiantis atsakymu į pirmiau nurodytus klausimus šių abejonių nebelieka, kyla dar viena aiškinimo abejonė dėl pareigos pranešti apie teisės akto projektą nevykdymo pasekmių.
11. Visų pirma kyla abejonė, ar ūkio subjektas gali remtis tuo, kad nacionalinės teisės nuostata netaikytina kaip neatitinkanti Direktyvos 98/34/EB 8 straipsnio 1 dalies, todėl pareiga įmaišyti biodegalus jam netaikoma.
12. Priimant sprendimą šioje byloje svarbu žinoti, ar šioje konkrečioje situacijoje ūkio subjektas gali remtis minėta neatitiktimi, siekdamas kaip nors išvengti pareigos įmaišyti biodegalus; nors ši pareiga yra perkelta į nacionalinę teisę, iš tiesų ji kyla iš pirma minėtų Sąjungos teisės nuostatų.
13. Šio teismo žiniomis, Teisingumo Teismas jau priėmęs sprendimą dėl šios problemos, tačiau kitose srityse.
14. Šiam teismui abejonių dėl pareiškėjos šioje byloje siūlomo aiškinimo (t. y. dėl to, kad minėta nacionalinė nuostata yra netaikytina) kyla būtent todėl, kad dėl to pareiga įmaišyti biodegalus iš viso liktų neįgyvendinta, o tai pakenktų ne tik nacionaliniam tikslui, bet ir pačiam Europos Sąjungos tikslui – mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir skatinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą.
15. Dėl to šis teismas mano, kad šiuo atžvilgiu kiltų pavojus patiems svarbiausiems aplinkos apsaugos tikslams, kaip įtvirtinta Sutarties 191 straipsnyje.
16. Šio teismo žiniomis, Teisingumo Teismas dar nėra priėmęs sprendimo dėl to, kad nacionalinės teisės aktas netaikytinas panašioje byloje.
17. Šio teismo atliktos paieškos duomenimis, Teisingumo Teismas panašų klausimą sprendė tik 2013 m. sausio 31 d. sprendime byloje C-26/11⁶. Tačiau, šio teismo nuomone, Teisingumo Teismas aiškiai nepasisakė dėl biodegalų procentinės dalies apibrėžties ir ją laikė tik prielaida, nes šiuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad atitinkama valstybė narė jau buvo pateikusi pirmąjį projektą, o vėliau į atitinkamą teisės aktą įtraukė Komisijos

⁶ EU:C:2013:44

- pasiūlymus, Teisingumo Teismas nusprendė, kad iš naujo pranešti nereikia (be to, toje byloje nagrinėjamo teisės akto taikymo sritis skiriasi nuo šioje byloje nagrinėjamo teisės akto taikymo srities, nes pirmajame teisės akte nebuvo apsiribota biodegalų, kuriuos reikėjo įmaišyti, procentinės dalies nustatymu).
18. Remiantis tuo, kas išdėstyta, šio teismo teigimu, nėra pagrindo tvirtinti, jog yra priimtas ankstesnis aiškus ir nedviprasmiškas sprendimas, dėl kurio būtų galima neteikti prašymo priimti prejudicinį sprendimą dėl pirmiau nurodytų klausimų.
  19. Dėl pirma nurodytų priežasčių šis teismas teikia šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

VII – Kita informacija

1. Pagal nacionalinę teisę ši procedūra laikoma skubia.
2. Kadangi kompensacija mokėtina kas ketvirtį, yra ir kitų su tuo pačiu dalyku susijusių bylų, kuriose galutinio sprendimo dėl iškeltų klausimų priėmimas yra sustabdytas, todėl ir šiomis aplinkybėmis taip pat iškilo poreikis pateikti šį prašymą.

TEISINGUMO TEISMUI PATEIKTI PREJUDICINIAI KLAUSIMAI

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikiami šie prejudiciniai klausimai:

1. Ar Direktyvos 98/34/EB 1 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „kitas reikalavimas“, kaip ji suprantama pagal tos direktyvos 8 straipsnio 1 dalį, apima biodegalų, kuriuos pagal Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnį, įtrauktą Direktyva 2009/30/EB, ir atsižvelgiant į Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalyje nurodytą tikslą konkretus ūkio subjektas privalo įmaišyti į naudoti tiekiamus degalus (taip yra pagal nagrinėjamus nacionalinės teisės aktus), procentinės dalies apibrėžimą?
2. Ar Direktyvos 98/34/EB 8 straipsnio 1 dalis, visų pirma žodžių junginys „išskyrus tuos atvejus, kai jis tik perima visą tarptautinio ar Europos standarto tekstą [juo tik perkeliama visas tarptautinio ar Europos standarto tekstas]“, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės nuostata, apibrėžianti biodegalų įmaišymo procentines dalis pagal Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio 2 dalį, įtrauktą Direktyva 2009/30/EB, atsižvelgiant į Direktyvos 2009/30/EB 3 straipsnio 4 dalyje nustatytą tikslą?

3. Ar Direktyvos 2009/30/EB 4 straipsnio 1 dalies antra pastraipa ir Direktyvos (ES) 2015/1513 4 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos kaip privalomuose Bendrijos teisės aktuose nustatytos apsaugos sąlygos, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 98/34/EB 10 straipsnio 1 dalies trečią įtrauką?
4. Jei, atsižvelgiant į atsakymus į ankstesnius klausimus, atsakymas į šį klausimą vis dar būtinas, ar Direktyvos 98/34/EB 8 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip nagrinėjamoji šioje byloje, kurioje, perkeliant Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio 2 dalį, įtvirtintą Direktyva 2009/30/EB, nustatyta procentinė biodegalų įmaišymo dalis, ūkio subjektui netaikytina?

Braga, [2021] m. rugsėjo 14 d.

Teisėjas,

(Nuno Cerdeira Ribeiro)

<...>